

LATVIJAS VĒSTNESIS

LATVIJAS REPUBLIKAS OFICIĀLAIS IZDEVUMS

OP 2014/70.3

Ministru kabineta noteikumi Nr.95

Rīgā 2014.gada 11.februārī (prot. Nr.8 25.§)

Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām"
28.¹ panta ceturto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka tehniskās prasības nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajām ierīcēm un iekārtām.

2. Ar nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskajām ierīcēm un iekārtām – kases aparātiem, hibrīda kases aparātiem, kases sistēmām, specializētām ierīcēm un iekārtām – reģistrē samaksu, kas saņemta par darījumiem skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm, viedkartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem (piemēram, dāvanu kartēm, čekiem, taloniem), nodrošinot nodokļu un citu maksājumu aprēķināšanu un uzskaiti.

3. Nodokļu un citu maksājumu aprēķināšanai un uzskaitēi izmanto kases aparātus, hibrīda kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas, kuras nodrošina šajos noteikumos fiskālajai uzraudzībai noteikto tehnisko prasību izpildi, kā arī prasību izpildi, kas noteiktas normatīvajos aktos par:

- 3.1. iekārtu elektrodrošību;
- 3.2. iekārtu elektromagnētisko saderību;
- 3.3. metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem;
- 3.4. mērīšanas līdzekļu atkārtoto verificēšanu, verificēšanas sertifikātiem un verificēšanas atzīmēm;
- 3.5. pasažieru pārvadāšanu ar vieglajiem taksometriem.

II. Kases aparātu un kases sistēmu obligātās tehniskās prasības

4. Kases aparāts (slēgta elektroniska ierīce) ar tajā iebūvētu neizmaināmu programmu autonomi nodrošina darījumu reģistrēšanu un reģistrēto darījumu kopsummas naudas izteiksmē saglabāšanu tā atmiņā augošā secībā. Kases aparātam ir nedzēšama elektroniskā atmiņa vai nedzēšama elektroniskā un fiskālā atmiņa.

5. Hibrīda kases aparāts ir iekārta, kas uzkrāj un apstrādā datus ar tajā iebūvētu neizmaināmu programmu un autonomi nodrošina darījumu reģistrēšanu un reģistrēto darījumu kopsummas naudas izteiksmē saglabāšanu hibrīda kases aparāta atmiņā augošā secībā. Hibrīda kases aparātam ir fiskālā atmiņa (*programmable read-only memory* (PROM)) un energoneatkarīgā atmiņa (*Non-volatile random-access memory*), kas ir datoru brīvpiekluves atmiņa, kura saglabā tajā ierakstīto informāciju, nepievadot barošanas spriegumu (elektrība šādai atmiņai nepieciešama tikai ierakstīšanas, nolaišanas vai dzēšanas laikā), vai zibatmiņa (*flash memory*), kas ir vairākkārtīgi pārrakstāma datu uzglabāšanas ierīce, kurā saglabāti kontroles dati CSV (komatātdalīto vērtību datne) vai XML (paplašināmās iezīmēšanas valoda) formātā. Datu uzglabāšanai var izmantot datu saspiešanas metodes, nodrošinot, ka ir iespējams atgūt oriģinālos datus. Hibrīda kases aparātam ir vismaz USB (A tipa), *Firewire* 800/400 vai RS232 pieslēgvietas. Ja hibrīda kases aparātam ir tikai RS232 pieslēgvietas, nodrošina, lai, pieslēdzot datoru, būtu iespējams nokopēt iekārtā uzkrāto informāciju.

6. Kases sistēma (atvērta, ar nepieciešamajām papildierīcēm un programmām, piemēram, ar noliktavas uzskaites sistēmu, diskdziņu, monitora, dažādu ievadizvades ierīču sistēmām, savienota elektroniska ierīce) ir ierīce, kas ar tajā esošo programmu uzkrāj un apstrādā datus, nodrošina darījumu reģistrēšanu un reģistrētās darījumu kopsummas naudas izteiksmē saglabāšanu kases sistēmas atmiņā augošā secībā un rezerves kopiju veidošanu. Kases sistēmai ir energoneatkarīga atmiņa, kurā saglabāti kontroles dati CSV vai XML formātā (datu uzglabāšanai var izmantot datu saspiešanas metodes, nodrošinot, ka ir iespējams atgūt oriģinālos datus). Kases sistēmai ir USB (A tipa) vai *Firewire* 800/400 pieslēgvietas, papildus var būt arī ierakstāmo kompaktdisku (CD-R) lasītājs, ierakstāmo ciparvideodisku (DVD-R) lasītājs vai RS232 pieslēgvietas. Ja kases sistēmai ir tikai RS232 pieslēgvietas, nodrošina, lai, pieslēdzot datoru, būtu iespējams nokopēt iekārtā uzkrāto informāciju.

7. Kases sistēmā uzkrātajiem datiem ārpus kases sistēmas veido datu rezerves kopiju, kuras datu nesēju un kases sistēmas datu nesēju fiziski glabā atsevišķi dažādās vietās. Rezerves datus par kases aparāta un hibrīda kases aparāta, kases sistēmas elektroniskās datu uzkrāšanas, glabāšanas un kontroles iekārtu (turpmāk – elektroniskā kontrollente), kontroles datus un kases sistēmas datubāzi glabā ārpus kases sistēmas Latvijas teritorijā izvietotajos energoneatkarīgajos datu nesējos. Rezerves kopiju glabā trīs gadus. Piemēram, var veidot izmaiņu (*incremental*) rezerves kopiju. To dara ne retāk kā reizi diennaktī pēc tam, kad sagatavots dienas (perioda) finanšu pārskats – pārskats par periodu, pēc kura datiem aizpilda kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas žurnālu (turpmāk – Z pārskats). Nedēļas beigās veido pilnu nedēļas rezerves kopiju, kuru glabā vienu mēnesi. Mēneša beigās veido pilnu mēneša rezerves kopiju, kuru glabā trīs mēnešus. Ceturkšņa beigās veido pilnu ceturkšņa rezerves kopiju, kuru glabā trīs gadus.

8. Kases aparātā, hibrīda kases aparātā un kases sistēmā nedrīkst atrasties jebkāda veida datortehnikas aparatūra vai programmnodrošinājums un aizliegts izmantot attālinātas piekluves programmnodrošinājumu, ar ko var neatļauti grozīt, bojāt, iznīcināt, pasliktināt vai aizklāt nodokļu un citu maksājumu aprēķināšanai uzkrāto informāciju, apzināti ievadīt nepatiesu informāciju, bojāt vai iznīcināt aizsardzības sistēmu.

9. Hibrīda kases aparāta energoneatkarīgā atmiņa vai zibatmiņa atbilst šādām prasībām:

9.1. energoneatkarīgās atmiņas datne netiek dzēsta ne fiziski (dzēšana saistīta ar datnes magnētiskā ieraksta likvidēšanu), ne loģiski (dzēšana padara datni lietotājam nemanāmu, bet saglabā tās atjaunošanas iespējas);

9.2. ja netiek nodrošināta pietiekama elektroenerģijas piegāde, energoneatkarīgā atmiņa vai zibatmiņa saglabā informāciju par pēdējo reģistrēto darījumu un atjauno datus pēc elektroenerģijas piegādes atjaunošanas;

9.3. ja energoneatkarīgās atmiņas datu nesējs ir pilns, to nomaina pret tukšu datu nesēju;

9.4. energoneatkarīgā atmiņa nodrošina datu uzkrāšanu ne mazāk kā par trim gadiem;

9.5. hibrīda kases aparāta energoneatkarīgās atmiņas bloks ar programmnodrošinājumu ir apvalkā un atrodas hibrīda kases aparātā.

10. Kases aparātu un hibrīda kases aparātu fiskālā atmiņa atbilst šādām prasībām:

10.1. tā ir ievietota fiskālās atmiņas blokā;

10.2. ja fiskālās atmiņas datu nesējs ir pilns, to nomaina pret jaunu fiskālo atmiņu;

10.3. atmiņas ietilpība nodrošina datu uzkrāšanu ne mazāk kā par trim gadiem;

10.4. fiskālās atmiņas dati ir neizdzēšami un tos var iznīcināt, tikai mehāniski iznīcinot fiskālās atmiņas bloku;

10.5. pēc Z pārskata izdrukāšanas fiskālā atmiņa saglabā Z pārskata numuru, izdrukāšanas datumu un laiku, darījumu kopsummu naudas izteiksmē un nedzēšamajā elektroniskajā atmiņā ierakstīto darījumu kopsummu naudas izteiksmē;

10.6. hibrīda kases aparāta fiskālajā atmiņā saglabātā informācija ir nolasāma (ielādējama) ar datu nesēja palīdzību, izmantojot USB (A tipa) vai *Firewire* 800/400 pieslēgvietu.

11. Kases sistēmas energoneatkarīgā atmiņa atbilst šādām prasībām:

11.1. energoneatkarīgās atmiņas datne netiek dzēsta ne fiziski, ne loģiski;

11.2. ja netiek nodrošināta pietiekama elektroenerģijas piegāde, energoneatkarīgā atmiņa saglabā informāciju par pēdējo pabeigto reģistrēto darījumu un atjauno datus pēc elektroenerģijas piegādes atjaunošanas;

11.3. ja energoneatkarīgās atmiņas datu nesējs ir pilns, to nomaina pret tukšu datu nesēju;

11.4. energoneatkarīgā atmiņa nodrošina datu uzkrāšanu ne mazāk kā par trim gadiem;

11.5. kases sistēmas energoneatkarīgās atmiņas bloks ar programmnodrošinājumu atrodas kases sistēmā.

12. Kases sistēmas programma (instrukciju kopa, kas nosaka operāciju secību, ko izpilda dators datu apstrādes procesā) atbilst šādām prasībām:

12.1. energoneatkarīgās atmiņas dati tiek izmantoti kontroles finanšu pārskata (turpmāk – X pārskats) pārbaudes laikā un Z pārskata izdrukāšanai, kā arī kontroles datu un elektroniskās kontrollentes datu ierakstīšanai datu nesējā;

12.2. ir nobloķēta iespēja pārlādēt kases sistēmas programmatūru, nesaglabājot darījumu kopsummu naudas izteiksmē energoneatkarīgajā atmiņā;

12.3. programma bloķē kases sistēmu, ja notiek mēģinājums atvienot kases čeku drukas iekārtu vai energoneatkarīgo atmiņu.

13. Uzstādot jaunu kases aparātu ar elektronisko kontrollenti, hibrīda kases aparātu vai kases sistēmu vai arī mainot jau uzstādītu programmu un tās kopumu, kas veic aprēķinus, aprēķina *Hash SHA-1* kontrolsummu no programmatūras, kura atdalīta no datiem un kuru elektroniski iesniedz Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā triju darbdienu laikā. Kontroles pasākumu laikā nodrošina piekļuvi programmatūras etalonam, no kura aprēķināta *Hash SHA-1* kontrolsumma, un norāda veikto aprēķinu algoritmu.

14. Kases aparāta nedzēšamā elektroniskā atmiņa atbilst šādām prasībām:

14.1. tā ir ievietota nedzēšamās elektroniskās atmiņas blokā;

14.2. reģistrēto darījumu datus aizliegts dzēst vai mainīt;

14.3. tā ir energoneatkarīga (tās darbība tiek nodrošināta no autonoma enerģijas avota) un netiek dzēsta, ja ir pārtraukta elektroenerģijas piegāde no elektrotīkla, kā arī saglabā ierakstīto informāciju vismaz 30 diennaktis;

14.4. atmiņas ietilpība nodrošina datu uzkrāšanu ne mazāk kā par trim gadiem.

15. Kases aparātam, hibrīda kases aparātam un kases sistēmai ir šāds aprīkojums:

15.1. kasiera operatora displejs un pircēja displejs – ierīce preču un pakalpojumu cenu, saņemtās samaksas un citas informācijas norādīšanai. Pircēja displeju novieto tā, lai pircējs varētu redzēt displejā norādīto informāciju;

15.2. hibrīda kases aparātam un kases sistēmai – elektroniskā kontrollente (papildus var izmantot papīra kontrollenti);

15.3. kases aparātam – papīra kontrollente un tās uztīšanas mehānisms un uztvērējmehānisms vai elektroniskā kontrollente;

15.4. papīra lente kases čeku un pārskatu drukāšanai;

15.5. drukas ierīce kases čeku un pārskatu drukāšanai;

15.6. naudas kaste. Ja kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas konstrukcijā nav paredzēta naudas kaste, minēto aparātu vai kases sistēmas lietošanas vietā ierīko atsevišķu naudas kasti, bet, ja norēķini tiek veikti tikai bezskaidrā naudā, naudas kaste nav nepieciešama.

16. Hibrīda kases aparātam un kases sistēmai papildus šo noteikumu 15. punktā minētajam ir šāds aprīkojums:

16.1. ierīces un tās perifērijas ierīču (tai skaitā diskdziņa, monitora, dažādu ievadizvades ierīču) pilna konfigurācija, kas programmatūras vadībā kopīgi aprēķina un uzskaita nodokļus un citus maksājumus, nodrošinot, lai tiktu pabeigta uzsāktā darījuma reģistrēšana un darījums tiktu saglabāts energoneatkarīgajā atmiņā, ja netiek nodrošināta pietiekama elektroenerģijas piegāde;

16.2. aizsargsistēma (piemēram, parole ar simboliem, magnētiskā karte), kas nepieļauj patvaļīgu (bez attiecīgas atļaujas vai izmantojot citai personai piešķirtas tiesības) iejaukšanos programmatūrā.

17. Kases aparāts, hibrīda kases aparāts un kases sistēma papildus šo noteikumu 15. un 16. punktā minētajam var būt aprīkota ar skaidrā naudā saņemto nominālu uzskaites mehānismu.

18. Kases aparāts, hibrīda kases aparāts un kases sistēma ir pieslēdzama elektrotīklam. Pārnēsājамie kases aparāti darbojas no autonoma enerģijas avota.

19. Uz kases aparāta un hibrīda kases aparāta korpusa ir neizdzēšams šasijas numurs.

20. Numurētas stingrās uzskaites plombas, kuras saņemtas Valsts ieņēmumu dienestā (turpmāk – plombas), ir uzliktas tā, lai nebūtu iespējams patvaļīgi mainīt kases aparāta un hibrīda kases aparāta konstrukciju un programmu, un uzlīmētas uz:

20.1. kases aparāta un hibrīda kases aparāta korpusa savienojuma vietās;

20.2. energoneatkarīgās atmiņas bloka;

20.3. visām savienojuma vietām ar papildu ierīcēm, kuras saistītas ar programmas darbu.

21. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija nodrošina:

21.1. saimnieciskajai darbībai atbilstošu pievienotās vērtības nodokļa un citu nodokļu likmju klasifikatoru administrēšanu;

21.2. X pārskata un Z pārskata drukāšanu valsts valodā;

21.3. kases čeku – dokumentu, kas apliecina darījuma reģistrēšanu kases aparātā, hibrīda kases aparātā vai kases sistēmā, izdrukāšanu valsts valodā;

21.4. uzraksta "kopija" norādīšanu uz kases čeka kopijas, ja iespējams to izdrukāt;

21.5. visu izdrukāto kases čeku, X pārskata un Z pārskata rekvizītu vienlaicīgu un precīzu atveidi elektroniskajā kontrollentē vai kases aparāta papīra kontrollentē;

21.6. kases čeku un pārskatu izdrukāšanu tehniski noturīgā veidā, lai tajos norādītā informācija nezustu visā glabāšanas laikā;

21.7. hibrīda kases aparātam – elektroniskās kontrollentes datu ierakstīšanu datu nesējā pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma;

21.8. kases sistēmai – kontroles datu un elektroniskās kontrollentes datu ierakstīšanu datu nesējā pēc Valsts ieņēmumu dienesta pieprasījuma.

22. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas programmatūra un konstrukcija nodrošina šādu rekvizītu norādīšanu X pārskatā un Z pārskatā:

22.1. kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas lietotāja nosaukums (fiziskai personai – vārds, uzvārds), nodokļu maksātāja reģistrācijas kods (ar pievienotās vērtības nodokli apliekamai personai – Valsts ieņēmumu dienesta piešķirtais ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas numurs) un juridiskā adrese (fiziskai personai – deklarētā dzīvesvieta);

22.2. pārskata veids (X pārskats vai Z pārskats), numurs (tikai Z pārskatam), datums un izdrukāšanas laiks;

22.3. reģistrēto darījumu kopsumma naudas izteiksmē;

22.4. reģistrēto darījumu kopsummas naudas izteiksmē sadalījums pa kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas nodaļām – kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas konstrukcijā darījumu reģistrācijai izveidotām nodaļām, kurās reģistrētās darījumu kopsummas naudas izteiksmē X pārskatā un Z pārskatā norāda atsevišķi;

22.5. reģistrēto darījumu kopsummas naudas izteiksmē sadalījums pa norēķinu veidiem (skaidrā naudā, bezskaidrā naudā, ar citiem norēķinu apliecinājumiem);

22.6. reģistrēto darījumu kopsummas naudas izteiksmē sadalījums pa piemērotajām pievienotās vērtības nodokļa likmēm;

22.7. aprēķinātā pievienotās vērtības nodokļa summa sadalījumā pa piemērotajām likmēm;

22.8. maiņas nauda – kases aparātā, hibrīda kases aparātā vai kases sistēmā darījumu reģistrācijas nodrošināšanai reģistrētā naudas summa;

22.9. izmaksātā nauda – kases aparātā, hibrīda kases aparātā vai kases sistēmā reģistrētā izmaksātā naudas summa (piemēram, par taras iepirkšanu no klientiem, kuri izmanto maksājumu kartes);

22.10. anulēto darījumu kopsumma, tai skaitā par anulētajiem darījumiem atmaksātā nauda (kases aparātiem, hibrīda kases aparātiem un kases sistēmām, kuru konstrukcija nodrošina izdrukāto kases čeku anulēšanu);

22.11. inkasētā nauda – kases aparātā, hibrīda kases aparātā vai kases sistēmā reģistrētā izņemtā un kasē vai bankā iemaksātā vai inkasatoram nodotā naudas summa;

22.12. skaidrās naudas summa kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas naudas kastē pārskata izdrukāšanas brīdī;

22.13. kases sistēmas un hibrīda kases aparāta energoneatkarīgajā atmiņā, kases aparāta nedzēšamajā elektroniskajā atmiņā vai nedzēšamajā elektroniskajā un fiskālajā atmiņā saglabātās reģistrētās samaksas kopsumma (tikai Z pārskatam);

22.14. kases aparāta pilns šasijas numurs, bet kases sistēmām un hibrīda kases aparātam – identifikācijas kods;

22.15. hibrīda kases aparātiem, kas aprīkoti ar naudas kasti, – naudas kastes atvēršanas reižu skaits;

22.16. kases sistēmas un hibrīda kases aparāta katram Z pārskatam aprēķinātā *Hash SHA-1* kontrolsumma, norādot iepriekšējā un kārtējā Z pārskata *Hash SHA-1* kontrolsummu. Z pārskata *Hash SHA-1* kontrolsummu aprēķina no Z pārskata periodā reģistrētajos čekos (ieskaitot nefiskālos čekus) iekļautās informācijas kopējā apjoma.

23. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija nodrošina šādu rekvizītu norādīšanu kases čekā:

23.1. kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas lietotāja nosaukums (fiziskai personai – vārds, uzvārds), nodokļu maksātāja reģistrācijas kods (ar pievienotās vērtības nodokli apliekamai personai – Valsts ieņēmumu dienesta piešķirtais ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas numurs) un juridiskā adrese (fiziskai personai – deklarētā dzīvesvieta);

23.2. dokumenta nosaukums "čeks", tā numurs, datums un izdrukāšanas laiks. Čekus numurē hronoloģiski augošā secībā, numerācija nedrīkst atkārtoties vismaz viena kalendāra gada laikā;

23.3. kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas nodaļas numurs vai nosaukums;

23.4. darījuma (preces (pakalpojuma) vai preču (pakalpojumu) grupas) nosaukums un pievienotās vērtības nodokļa zīme (cipars, burts vai cita pazīme, kas norāda, ka attiecīgajai precei (pakalpojumam) vai preču (pakalpojumu) grupai ir piemērojama konkrētā nodokļa likme vai nodoklis nav piemērojams), kā arī daudzums un cena;

23.5. piemērotā pievienotās vērtības nodokļa likme;

23.6. reģistrēto darījumu summa naudas izteiksmē (atsevišķi pa piemērotajām pievienotās vērtības nodokļa likmēm) bez pievienotās vērtības nodokļa;

23.7. pievienotās vērtības nodokļa summa (atsevišķi pa piemērotajām pievienotās vērtības nodokļa likmēm);

23.8. reģistrēto darījumu kopsumma naudas izteiksmē;

23.9. piešķirtās atlaides naudas izteiksmē, ja tādas ir;

23.10. norēķinu veids;

23.11. norēķinoties saņemtā naudas summa;

23.12. norēķinoties izdotā skaidrās naudas summa (atlikums);

23.13. kases aparāta pilns šasijas numurs, hibrīda kases aparātam – fiskālās atmiņas bloka identifikācijas numurs, bet kases sistēmām – kases sistēmas identifikācijas kods;

23.14. kases sistēmas un hibrīda kases aparāta katram čekam aprēķinātā *Hash SHA-1* kontrolsumma, norādot iepriekšējā un kārtējā čeka *Hash SHA-1* kontrolsummu. Čeka *Hash SHA-1* kontrolsummu aprēķina no čekā (ieskaitot nefiskālos čekus) iekļautās informācijas kopējā apjoma.

24. Kases čekā var nenorādīt kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas nodaļas numuru vai nosaukumu, ja tiek nodrošināta šo noteikumu 22.4. apakšpunktā minētā rekvizīta norādīšana X pārskatā un Z pārskatā.

25. Kases aparāts, hibrīda kases aparāts un kases sistēma nodrošina izmaksātās un atmaksātās skaidrās naudas reģistrēšanu atsevišķās nodaļās.

26. Kases aparāts, hibrīda kases aparāts un kases sistēma, kas veic kases čeku anulēšanas operācijas, nodrošina anulējošā čeka drukāšanu. Čeka izdrukā norāda šo noteikumu 23. punktā minētos rekvizītus.

27. Kases aparāts, hibrīda kases aparāts un kases sistēma, kas veic valūtas konvertāciju, papildus šo noteikumu 22. punktā minētajiem X pārskatā un Z pārskatā norādāmajiem rekvizītiem norāda saņemtās valūtas summu pa valūtas veidiem, attiecīgās valūtas ekvivalentu un kopsommu Latvijas Republikas naudas vienībās.

28. Kases aparāts, hibrīda kases aparāts un kases sistēma, kas veic valūtas konvertāciju, papildus šo noteikumu 23. punktā minētajiem rekvizītiem norāda valūtas nosaukumu (šifru) un daudzumu, valūtas kursu (cenu), saņemtās valūtas ekvivalentu un izsniegto naudas atlikumu Latvijas Republikas naudas vienībās.

29. Programmatūra, kura nodrošina hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas žurnāla elektronisku kārtošanu, atbilst normatīvajos aktos par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju noteiktajām prasībām un nodrošina atmiņā saglabātās informācijas norādīšanu elektroniski sagatavotajā žurnālā.

30. Kases aparātu, hibrīda kases aparātu un kases sistēmu drošības apsvērumu dēļ konkrētajā kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas uzstādīšanas vietā var aprīkot ar papildu naudas kasti.

31. Kases sistēmas konstrukcija un programmatūra nodrošina kontroles datu saglabāšanu hronoloģiskā secībā elektroniskā formā (CSV vai XML datņu formātā) par katru reģistrēto darījumu vai ielikto maiņas naudu, inkasēto un izmaksāto naudas summu, ja nepieciešams, nodrošinot iespēju ierakstīt datu nesējā kontroles datus, izmantojot USB (A tipa) vai *Firewire* 800/400 pieslēgvietu un ierakstāmo kompaktdisku (*CD-R*), ierakstāmo ciparvideodisku (*DVD-R*) vai RS232 pieslēgvietu. Ja kases sistēmai ir tikai RS232 pieslēgvietā, nodrošina, lai, pieslēdzot datoru, būtu iespējams nokopēt iekārtā uzkrātos kontroles datus. Lauku apraksts kontroles datiem un XML shēmas datņu formāts noteikts šo noteikumu 1. un 2. pielikumā.

32. Kontroles datus CSV formātā par reģistrētiem darījumiem glabā pa datu grupām atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumam. Katras grupas rinda sākas ar šādu piešķirtu identifikācijas kodu: "kases_sistema" – 1, "kases_sistema\kases_sistemas_ieraksts" – 2, "kases_sistema\kopa" – 3, "kases_sistema\SHA" – 4, "kases_sistema\Z_parskats" – 5, "kases_sistema\Z_degviela" – 6 (tikai degvielas uzpildes stacijas kases sistēmām), "kases_sistema\kopija" – 7, "kases_sistema\progr" – 8, "kases_sistema\inkas" – 9. Datu grupas jaunus ierakstus glabā

hronoloģiski jaunā rindā, rindas atdalot (ASCII 10. un 13. kods), rindā esošie dati starp atdalītājiem atdalāmi ar vienu atstarpi (ASCII 32. kods), savukārt sadaļa no sadaļas rindas ietvaros atdalāma ar atdalītāju – vienu semikolu (ASCII 59. kods). Citus atdalītājus lietot nav atļauts, rakstzīmju un ciparu vērtības nedrīkst saturēt *Enter* simbolu (ASCII 10. kods).

33. Normatīvajos aktos paredzētās nodokļu revīzijas (audita) vai pārbaudes veikšanai hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas lietotājs nodrošina kontroles datu un kopijas datu ierakstīšanu datu nesējos par pārbaudei nepieciešamo laikposmu.

34. Kases sistēmas lietotājam vai apkalpojošajam dienestam nav tiesību patvaļīgi modificēt un dzēst šo noteikumu 1. un 2. pielikumā noteiktos kontroles datus.

35. Hibrīda kases aparāta un kases sistēmas konstrukcija nodrošina iespēju datu nesējā ierakstīt informāciju CSV formātā par programmatūras versijas numuru, instalācijas(-u) datumu(-iem) un izstrādātāju, kas veicis pēdējās izmaiņas programmatūrā.

36. Ja kases sistēma ir saslēgta tīklā ar citām kases sistēmām, to lietotājs nodrošina kontroles datu uzskaiti pa atsevišķām kases sistēmām.

III. Speciālās tehniskās prasības degvielas mazumtirdzniecībā izmantojamām kases sistēmām

37. Degvielas uzpildes stacijas kases sistēma atbilst šo noteikumu II nodaļā un šajā nodaļā noteiktajām tehniskajām prasībām, kā arī normatīvajiem aktiem par akcīzes preču aprites kārtību un normatīvajiem aktiem par metroloģiskajām prasībām šķidrums mērsistēmām, izņemot ūdeni.

38. Degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas programmatūra un konstrukcija nodrošina darījumu reģistrēšanu, kā arī degvielas uzpildes stacijā esošo degvielas krājumu uzskaiti un automātisku degvielas izsniegšanas procesa vadīšanu ar vienotā sistēmā saslēgtām ierīcēm un iekārtām.

39. Automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēma (slēgta degvielas uzpildes stacijas kases sistēma) nodrošina degvielas izsniegšanu un samaksas reģistrāciju bez kasiera operatora līdzdalības.

40. Degvielas uzpildes stacijas kases sistēmai ir šāds papildu aprīkojums:

40.1. programmatūra, kas nodrošina degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas centralizētu vadību;

40.2. degvielas uzpildes automāti, kuriem ir piešķirts numurs degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā un kuru savienotājkabeļi, kas tos savieno ar degvielas uzpildes stacijas kases sistēmu, ir noplombēti. Degvielas uzpildes automāts ir degvielas uzpildes aparāts, kura pašapkalpošanās iekārta kontrolē sankcionētu degvielas izsniegšanu, kuras pamatā ir klienta darbība;

40.3. degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas programma, kas nodrošina degvielas uzpildes automāta ieslēgšanu vienlaikus ar darījuma reģistrēšanu degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā, kā arī kases čeka drukāšanu;

40.4. programmas, kas nodrošina, lai pievienotās vērtības nodokļa likmju, degvielas cenu, kā arī degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā uzstādīto degvielas uzpildes automātu konfigurācijas maiņu varētu veikt tikai pēc Z pārskata izdrukāšanas pirms darījumu atsākšanas. Automātiskajās degvielas uzpildes stacijās viena litra degvielas cenu var mainīt, neizdrukājot Z pārskatu;

40.5. kontroles mehānisms, kurš automātiski bloķē kases čeka un pārskatu drukāšanu, ja beigusies šo noteikumu 15.4. apakšpunktā minētā papīra lente. Kontroles mehānisms izveidots tā, lai kasieris operators vai citas personas nevarētu šo mehānismu patvaļīgi atslēgt.

41. Automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēma ir aprīkota ar vienu no šo noteikumu 15.1. apakšpunktā minētajiem displejiem.

42. Degvielas uzpildes stacijas kases sistēma papildus nodrošina:

42.1. saņemtās degvielas un automātiski izsniegtās degvielas uzskaiti atsevišķi no citu preču un pakalpojumu uzskaites (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII vai UTF-8_kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, vārdu un ciparu atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods));

42.2. konfigurāciju, kurā nodrošināta degvielas uzpildes automāta numura atbilstība pārdodamās degvielas veidam, viena litra degvielas cenai un impulsu skaitam uz vienu degvielas litru, ja degvielas uzpildes stacijas kases sistēma strādā litru impulsu nolasīšanas režīmā;

42.3. degvielas uzpildes automāta ieslēgšanu un degvielas izsniegšanu vienlaikus ar darījuma reģistrāciju degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā, kā arī kases čeka drukāšanu no degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas operatora darba vietas;

42.4. visu degvielas uzpildes automātu bloķēšanu un degvielas izsniegšanas pārtraukšanu, ja degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas darbs traucēts vai kāds no degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas darbības posmiem atslēgts, kā arī ja notiek nesankcionēta ieviešana degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas programmā;

42.5. speciālu procedūru programmā, kas kontrolē degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā reģistrēto datu saglabāšanu atmiņā katrā degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas ieslēgšanas reizē, pēc katras pabeigtas operācijas, kā arī strāvas sprieguma avārijas krituma gadījumā. Ja datu saglabāšana ir traucēta, degvielas uzpildes stacijas kases sistēma automātiski bloķējas;

42.6. Z pārskatam noteiktās informācijas saglabāšanu energoneatkarīgajā atmiņā, ja degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas darbības laikā neparedzēti tiek pārtraukta elektroenerģijas piegāde;

42.7. informāciju par degvielas cenu maiņu elektroniskajā kontrollentē (izņemot automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēmu);

42.8. informāciju par degvielas krājumu papildināšanu elektroniskajā kontrollentē;

42.9. lai dati par programmnodrošinājuma maiņu vai modificēšanu tiktu reģistrēti degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā vai automātiskajā degvielas uzpildes stacijā kontroles datu nesējā CSV vai XML formātā (1. un 2. pielikums);

42.10. šo noteikumu 42.2. apakšpunktā noteikto konfigurācijas parametru izmaiņu izdruku kases čekā, X pārskatā, Z pārskatā un elektroniskajā kontrollentē;

42.11. kases čekos, elektroniskajās kontrollentēs un pārskatos norādītās informācijas atbilstību faktiski izsniegtās un degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā reģistrētās degvielas daudzumam un cenām;

42.12. darbu iepriekšējās samaksas vai pēcmaksas režīmā.

43. Degvielas uzpildes stacijas kases sistēma, darbojoties iepriekšējās samaksas režīmā, nodrošina:

43.1. degvielas uzpildes automāta ieslēgšanu un degvielas izsniegšanu atbilstoši pircēja pasūtītajam un degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā reģistrētajam (pasūtītajam) degvielas daudzumam;

43.2. automātisku izsniegtās degvielas daudzuma aprēķinu pēc tam, kad kasieris operators (automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas degvielas uzpildes automāts) ir reģistrējis degvielas uzpildes automāta numuru un saņēmo naudas summu, vai izsniegtās degvielas vērtības aprēķinu pēc tam, kad kasieris operators (automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas degvielas uzpildes automāts) reģistrējis degvielas uzpildes automāta numuru, degvielas cenu un daudzumu;

43.3. reģistrētā darījuma (sākotnēji izdrukātā kases čeka) anulēšanu, vienlaikus izdrukājot kases čeku par faktiski izsniegto degvielas daudzumu, ja pircējs pasūtīto degvielas daudzumu nevar saņemt (izņemot automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēmas).

44. Ja degvielas uzpildes stacijas kases sistēmā ir degvielas uzpildes automāts ar neatkarīgu programmu, degvielas uzpildes stacijas kases sistēma nodrošina šī degvielas uzpildes automāta faktiski izsniegtās degvielas daudzuma kontroli un reģistrāciju.

45. Degvielas uzpildes stacijas kases sistēma nodrošina šādu papildu rekvizītu norādīšanu X pārskatā un Z pārskatā:

45.1. degvielas uzpildes stacijas nosaukums un adrese;

45.2. katra degvielas veida atlikums litros Z pārskata perioda sākumā;

45.3. katra degvielas veida krājumu papildinājums, kā arī jebkuras daudzuma izmaiņas (korekcijas) Z pārskata periodā attiecīgi X pārskata vai Z pārskata izdrukāšanas brīdī;

45.4. katra degvielas veida atlikums litros attiecīgi X pārskata vai Z pārskata izdrukāšanas brīdī;

45.5. pārdotās (izsniegtās) degvielas kopsumma naudas izteiksmē;

45.6. katra pārdotās (izsniegtās) degvielas veida vērtība naudas izteiksmē un daudzums litros pa norēķinu veidiem un reģistrētās samaksas kopsumma naudas izteiksmē par katru norēķinu veidu;

45.7. atbilstoši likuma "Par akcīzes nodokli" 18. panta piektās daļas 5. punkta prasībām piešķirtās atlaides naudas izteiksmē.

46. Degvielas uzpildes stacijas kases sistēma nodrošina šādu papildu rekvizītu norādīšanu kases čekā:

46.1. degvielas uzpildes stacijas nosaukums un adrese;

46.2. degvielas uzpildes automāta numurs;

46.3. pārdotās degvielas nosaukums, daudzums un vienības cena.

47. Automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēma nodrošina kases čeka izsniegšanu pircējam pēc tā pieprasījuma. Automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēma nodrošina kases čekā, X pārskatā un Z pārskatā iekļaujamo rekvizītu norādīšanu elektroniskajā kontrollentē neatkarīgi no tā, vai pircējs ir saņēmis kases čeku.

Automātiskās degvielas uzpildes stacijas kases sistēma papildus degvielas uzpildes stacijas kases sistēmām noteiktajām prasībām nodrošina arī skaidrā naudā saņemto nominālu uzskaiti.

48. Degvielas uzpildes stacijas kases sistēma nodrošina šādu Z pārskata papildu rekvizītu saglabāšanu energoneatkarīgajā atmiņā:

48.1. katra pārdotās (izsniegtās) degvielas veida vērtība naudas izteiksmē un daudzums litros par katru norēķinu veidu;

48.2. pārdotās (izsniegtās) degvielas kopējā vērtība naudas izteiksmē;

48.3. reģistrētās samaksas kopsumma naudas izteiksmē par pārdotajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem (izņemot degvielu), ja degvielas uzpildes stacijā citu preču un pakalpojumu sniegšanu reģistrē ar termināļiem, kuri ietilpst sistēmā;

48.4. reģistrētās samaksas kopsumma naudas izteiksmē sadalījumā pa piemērotajām pievienotās vērtības nodokļa likmēm;

48.5. aprēķinātā pievienotās vērtības nodokļa summa sadalījumā pa pievienotās vērtības nodokļa likmēm.

IV. Speciālās tehniskās prasības pasažieru transportlīdzekļos izmantojamiem kases aparātiem, hibrīda kases aparātiem un kases sistēmām

49. Pasažieru transportlīdzekļos, izņemot vieglos taksometrus, izmanto kases aparātus, hibrīda kases aparātus un kases sistēmas, kas atbilst šo noteikumu II nodaļas nosacījumiem (var nepiemērot 31.punktu) un šādām tehniskajām prasībām:

49.1. šo noteikumu 23.2. apakšpunktā minētā dokumenta nosaukuma "čeks" vietā norāda dokumenta nosaukumu "biļete";

49.2. nodrošina, lai biļetē tiktu norādīti nozari reglamentējošajos normatīvajos aktos noteiktie obligātie rekvizīti;

49.3. biļetē, X pārskatā un Z pārskatā šo noteikumu 22.7. un 23.7. apakšpunktā minētos rekvizītus var nenorādīt atsevišķi, bet ietvert darījuma summā, ja to nosaka pievienotās vērtības nodokli reglamentējošie normatīvie akti.

V. Specializēto ierīču un iekārtu tehniskās prasības

50. Specializētā ierīce vai iekārta (elektroniska ierīce vai iekārta) atsevišķos saimnieciskās darbības veidos nodrošina ar nodokļiem apliekamo darījumu, kā arī nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanu.

51. Specializētā ierīce vai iekārta fiskālās uzraudzības nodrošināšanai – taksometra skaitītājs – atbilst prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem un to metroloģiskās kontroles kārtību, par pasažieru pārvadāšanu ar vieglajiem taksometriem, par mērīšanas līdzekļu verificēšanu, verificēšanas sertifikātiem un verificēšanas atzīmēm, un ir iekļauta valsts mērīšanas līdzekļu reģistrā (ja taksometra skaitītājam veikta nacionālā tipa apstiprinājuma procedūra).

52. Tirdzniecības automāts nodrošina preču pārdošanu vai pakalpojumu sniegšanu un samaksas reģistrēšanu bez kasiera operatora līdzdalības. Tirdzniecības automāts un tajā ievietotais vai tam pievienotais ieņēmumu skaitītājs atbilst šajos noteikumos noteiktajām prasībām.

53. Tirdzniecības automātu veidi ir šādi:

53.1. gabalpreču tirdzniecības automāti – automāti, kas par maksu izsniedz gabalpreces vai fasētas preces;

53.2. porciju tirdzniecības automāti – automāti, kas par maksu izsniedz nesafasētas pārtikas produktu porcijas;

53.3. pakalpojumu sniegšanas automāti – automāti, kas par maksu sniedz pakalpojumus.

54. Tirdzniecības automātam ir šāds aprīkojums:

54.1. vismaz viens no šo noteikumu 55. punktā minētajiem ieņēmumu skaitītājiem, kas atbilst šo noteikumu 56. un 57. punktā minētajām prasībām;

54.2. displejs preču un pakalpojumu cenas, saņemtās samaksas un citas informācijas norādīšanai. Displeju novieto tā, lai pircējs (pakalpojuma saņēmējs) varētu redzēt displejā norādīto informāciju;

54.3. taustiņš, ar kuru nodrošina skaidrās naudas atlikuma izsniegšanu klientam, ja tirdzniecības automātā ievietotais ieņēmumu skaitītājs darbojas ar skaidras naudas nomināliem;

54.4. programma, kas nodrošina tirdzniecības automātā ievietotajā vai tam pievienotajā ieņēmumu skaitītājā ierakstītās informācijas saglabāšanu summārajā atmiņā.

55. Tirdzniecības automāta ieņēmumu skaitītāju veidi ir šādi:

55.1. monētu un žetonu ieņēmumu skaitītāji;

55.2. banknošu ieņēmumu skaitītāji;

55.3. magnētisko karšu ieņēmumu skaitītāji;

55.4. viedkaršu ieņēmumu skaitītāji;

55.5. citi bezskaidras naudas ieņēmumu skaitītāji.

56. Tirdzniecības automāta ieņēmumu skaitītājs ir aprīkots ar mehānismu, kas nodrošina skaidras naudas atlikuma izsniegšanu, ja ieņēmumu skaitītājs darbojas ar diviem vai vairākiem skaidras naudas nomināliem.

57. Tirdzniecības automāta ieņēmumu skaitītājs nodrošina:

57.1. šādas informācijas saglabāšanu summārajā atmiņā, ja ieņēmumu skaitītājs darbojas ar diviem vai vairākiem nomināliem:

57.1.1. visa dienas (perioda) laikā saņemto maksājumu kopsumma (summārais rādītājs) – 99999,99 Latvijas Republikas naudas vienības;

57.1.2. maksājumu kopsumma par katru dienas (perioda) laikā pārdoto preču (sniegto pakalpojumu) veidu – 99999,99 Latvijas Republikas naudas vienības;

57.1.3. kopējais summārais atmiņas rādītājs – 99999,99 Latvijas Republikas naudas vienības;

57.2. šādas informācijas saglabāšanu summārajā atmiņā, ja ieņēmumu skaitītājs darbojas ar vienu nominālu:

57.2.1. kopējais dienas (perioda) laikā pārdoto (sniegto pakalpojumu) vienību skaits – 999999 gabali;

57.2.2. viena nomināla vērtība;

57.2.3. kopējais summārais atmiņas rādītājs – 999999 gabali;

57.3. atbilstošu visu izsniegto preču (sniegto pakalpojumu) uzskaiti summārajā atmiņā, ja ieņēmumu skaitītājs uzskaita pārdotās vienības;

57.4. atbilstošu visas saņemtās maksas uzskaiti summārajā atmiņā, ja ieņēmumu skaitītājs uzskaita saņemto maksājumu kopsummu;

57.5. maksāšanas līdzekļa identificēšanu;

57.6. rādījumu negrozāmību un nedzēšamību, nesabojājot plombas;

57.7. speciālu procedūru datu saglabāšanas kontrolei summārajā atmiņā katrā tirdzniecības (pakalpojumu sniegšanas) automāta ieslēgšanas reizē pēc strāvas sprieguma avārijas krituma.

58. Specializētā ierīce vai iekārta nodrošina ieņēmumu skaitītāja summārajā atmiņā saglabāto datu nolasišanu no tirdzniecības automāta displeja vai to izdrukāšanu (ja tas paredzēts konstrukcijā).

59. Specializētā ierīce vai iekārta (ja tas paredzēts konstrukcijā) izdrukā kases čeku, kurā norādīti šo noteikumu 23. punktā minētie rekvizīti, izņemot 23.11. un 23.12. apakšpunktā minētos rekvizītus. Taksometra skaitītājs izdrukā kases čeku, kurā norādīti normatīvajos aktos par pasažieru pārvadāšanu ar vieglajiem taksometriem noteiktie rekvizīti.

60. Tirdzniecības automātam plombas ir uzliktas tā, lai nebūtu iespējams patvarīgi mainīt tirdzniecības automāta konstrukciju un neatļauti regulēt ieņēmumu skaitītāju, un uzlīmētas uz:

60.1. ieņēmumu skaitītāja;

60.2. visām savienojuma vietām ar ieņēmumu skaitītāju.

61. Taksometra skaitītājam plombas ir uzliktas tā, lai nebūtu iespējams patvarīgi mainīt tā konstrukciju un veikt neatļautu skaitītāja regulēšanu.

62. Uz tirdzniecības automāta ieņēmumu skaitītāja ir neizdzēšams šasijas numurs, ko piešķīris izgatavotājs, vai numurs, ko piešķīris apkalpojošais dienests, ja to nav piešķīris izgatavotājs.

63. Uz specializētās ierīces vai iekārtas korpusa ir neizdzēšams šasijas numurs.

VI. Tehniskās prasības kases aparātiem, hibrīda kases aparātiem un kases sistēmām ar elektronisko kontrollenti

64. Kases aparāta un hibrīda kases aparāta kases sistēmas elektroniskā kontrollente atbilst šādām prasībām:

64.1. katram čekam (elektroniski radīti dati, kas satur visu čeka informāciju) aprēķina *Hash SHA-1* (kriptogrāfijas *Hash* funkcija, kas veido 160 bitu *Hash* vērtību) kontrolsummu (unikāla simbolu virkne, kas nodrošina

integritātes pārbaudi) un katrā čekā norāda iepriekšējā un kārtējā čeka *Hash SHA-1* kontrolsummu. Čeka *Hash SHA-1* kontrolsummu aprēķina no čekā (ieskaitot nefiskālos čekus) iekļautās informācijas kopējā apjoma;

64.2. tās datu masīvu glabā energoneatkarīgajā datu nesējā;

64.3. aprēķina kontrolsummu par Z pārskata periodu, izmantojot *Hash SHA-1* algoritmu. Z pārskata *Hash SHA-1* kontrolsummu aprēķina no Z pārskata periodā reģistrētajos čecos (ieskaitot nefiskālos čekus) iekļautās informācijas kopējā apjoma.

65. Kases aparātam un hibrīda kases aparātam ar elektronisko kontrollenti papildus šo noteikumu 64. punktā minētajam ir šāds aprīkojums:

65.1. elektroniskās kontrollentes energoneatkarīgā atmiņā;

65.2. neizmaināma programma elektroniskās kontrollentes atmiņas vadībai.

66. Elektroniskajā kontrollentē par Z pārskata periodu aprēķināto kontrolsummu vienlaikus ar dienas (perioda) Z pārskata izdrukāšanu ieraksta kases aparāta energoneatkarīgajā atmiņā un norāda nākamās dienas (perioda) Z pārskatā.

67. Visu izdrukāto kases čeku, X pārskatu un Z pārskatu precīza ierakstīšana, saglabāšana un uzkrāšana kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas elektroniskajā kontrollentē noris vienlaikus ar kases čeku, X pārskatu un Z pārskatu drukāšanu.

68. Elektroniskās kontrollentes datus saglabā vismaz divās šādās pastāvīgās elektroniskās informācijas datu krātuvēs:

68.1. kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas energoneatkarīgās elektroniskās kontrollentes atmiņā;

68.2. ārējā energoneatkarīgajā atmiņas ierīcē, kas atrodas ārpus kases aparāta un hibrīda kases aparāta, bet kases sistēmai – rezerves kopijā energoneatkarīgajā atmiņā ārpus kases sistēmas.

69. Kases aparāts, hibrīda kases aparāts un kases sistēma ar elektronisko kontrollenti nodrošina elektroniskās kontrollentes atmiņā saglabāto un uzkrāto datu nolasīšanu ar datu nesēja palīdzību un saglabāšanu uz datu nesēja, izmantojot USB (A tipa), *Firewire* 800/400 vai RS232 pieslēgvietu. Ja kases aparātam vai hibrīda kases aparātam ir tikai RS232 pieslēgvietā, nodrošina, lai, pieslēdzot datoru, būtu iespējams nokopēt iekārtā uzkrāto informāciju, kā arī to norādīt datora displejā (ekrānā) un drukāt standarta teksta formātā pēc Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonas pieprasījuma par pārbaudei nepieciešamo laikposmu.

70. Ārējās atmiņas datu nesēja rezerves kopija kases aparātiem, hibrīda kases aparātiem un kases sistēmām nodrošina:

70.1. datu glabāšanu tādā pašā elektroniskā formātā kā čekam, no kura tika aprēķināta *Hash SHA-1* kontrolsumma un kura nosaukumu veido pēc elektroniskās kontrollentes kontrolsummas formēšanas datuma no astoņiem cipariem (pirmie četri cipari norāda gadu, nākamie divi – mēnesi, pēdējie divi – dienu) un Z pārskata numura;

70.2. saglabātās elektroniskās kontrollentes katra čeka *Hash SHA-1* kontrolsummas aprēķināšanu ar neatkarīgu Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošu *Hash* kalkulatoru, datu norādīšanu datora displejā (ekrānā), kopēšanu un drukāšanu standarta teksta formātā pēc Valsts ieņēmumu dienesta amatpersonas pieprasījuma par pārbaudei nepieciešamo laikposmu.

71. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas ar elektronisko kontrollenti darbs tiek automātiski bloķēts, ja:

71.1. atslēgta elektroniskā kontrollente vai konstatēta tās programmas vai atmiņas kļūda;

71.2. energoneatkarīgā atmiņa ir pilnīgi aizpildīta.

VII. Noslēguma jautājumi

72. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2007. gada 20. februāra noteikumus Nr. 133 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" (Latvijas Vēstnesis, 2007, 33. nr.; 2009, 133. nr.; 2012, 106. nr.; 2013, 198. nr.).

73. Hibrīda kases aparātus vai kases sistēmas atbilstoši šo noteikumu prasībām sāk lietot ne vēlāk kā 2015. gada 1. jūlijā.

74. Ministru kabineta 2007. gada 20. februāra noteikumos Nr. 133 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām" noteiktajām prasībām atbilstošus kases aparātus ar elektronisko kontrollenti un kases sistēmas drīkst reģistrēt Valsts ieņēmumu dienestā līdz 2014. gada 31. decembrim un lietot līdz 2015. gada 30. jūnijam.

75. Šo noteikumu 74. punktā minēto kases aparātu reģistrācijai un lietošanai piemēro Ministru kabineta 2007. gada 20. februāra noteikumus Nr. 133 "Noteikumi par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām".

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Tiesību normas saskaņotas ar Eiropas Komisijas un Eiropas Savienības dalībvalstīm atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvai 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā, un Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīvai 98/48/EK, ar kuru groza Direktīvu 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā.

Ministru prezidente *Laimdota Straujuma*

Finanšu ministrs *Andris Vilks*

1.pielikums
Ministru kabineta
2014.gada 11.februāra
noteikumiem Nr.95

Kontroles datu lauku apraksts, izmantojot UNICODE kodējumu UTF-8

XML datu grupas ieraksti papildināmi ar jauniem ierakstiem, ja tādi ir, jo preču un pakalpojumu pozīciju datu daudzums var būt atšķirīgs (piemēram, 6.20. apakšpunktā ierakstu daudzums atkarīgs no pārdošanā esošo degvielas veidu skaita).

Nr. p.k.	XML datu grupas nosaukums	Formāts	Apraksts	Obligāts
1.	Kases_sistema			
1.1.	kases_sistemas_nr	integer	Kases sistēmas piešķirtais identifikators, kas vienāds visiem šīs kases sistēmas kontroles datiem (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, vārdu un ciparu atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods))	X
1.2.	ieraksta_nr	integer	Ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
2.	Kases_sistema\kases_sistemas_ieraksts			
2.1.	ieraksta_nr	integer	Ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
2.2.	ceka_nr	integer	Čeka numurs ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
2.3.	dar_nosaukums	varchar(250)	Atveišķa reģistrētā darījuma (preces, pakalpojuma) nosaukums – burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, vārdu un ciparu atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	X
2.4.	dar_precu_skaits	decimal(15,4)	Reģistrētā darījumā ietverto preču (pakalpojumu) daudzums kilogramos, litros, metros, kvadrātmetros vai kubikmetros vai cita preces daudzuma mērvienība (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā četri cipari (ASCII 44. kods)	X
2.5.	dar_vertiba_nauda	decimal(15,2)	Atveišķa reģistrētā darījuma (preces, pakalpojuma) vērtība naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X

2.6.	atlaides_nauda	decimal(15,2)	Atsevišķa darījuma piešķirtās atlaides naudas izteiksmē, ja tādas ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
2.7.	dar_PVN_likme	decimal(15,2)	Atsevišķa reģistrētā darījuma (preces, pakalpojuma) pievienotās vērtības nodokļa likme ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) ar procentzīmi (ASCII 37. kods)	X
2.8.	dar_PVN_nauda	decimal(15,2)	Atsevišķa reģistrētā darījuma (preces, pakalpojuma) pievienotās vērtības nodokļa summa naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
2.9.	valuta	char(3)	Atsevišķa darījuma valūta rakstzīmju formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	X
2.10.	apmaksas_kods	varchar(20)	Ieprogrammētais apmaksas veida kods, ja tāds ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	
2.11.	ieraksta_datums	datetime()	Ieraksta izveidošanas datums ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) GGGG-MM-DD (pirmie četri cipari – gads, nākamie divi – mēnesis, pēdējie divi – diena), cipari atdalāmi ar domuzīmi (ASCII 151. kods) un laiks ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) 00:00:00 (pirmie divi cipari – stundas, nākamie divi – minūtes, pēdējie divi – sekundes), cipari atdalāmi ar kolu (ASCII 58. kods)	X
2.12.	norekinu_veids	varchar(100)	Reģistrētā darījuma norēķinu veids (skaidrā naudā, bezskaidrā naudā, ar citiem norēķinu apliecinājumiem vai jauktais norēķinu veids), burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, vārdu un ciparu atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	X
2.13.	akciz_sub_lauk	decimal(15,2)	Atbilstoši likuma "Par akcīzes nodokli" 18. panta piektās daļas 5. punkta prasībām piešķirtās atlaides naudas izteiksmē, ja tādas ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
3.	Kases_sistema\kopa			
3.1.	ieraksta_nr	integer	Ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
3.2.	ceka_nr	integer	Čeka numurs ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X

3.3.	dar_datums	date(10)	Reģistrētā darījuma čeka datums ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods) GGGG-MM-DD (pirmie četri cipari – gads, nākamie divi – mēnesis, pēdējie divi – diena), cipari atdalāmi ar domuzīmi (ASCII 151. kods)	X
3.4.	dar_laiks	time(8)	Reģistrētā darījuma čeka laiks ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods) 00:00:00 (pirmie divi cipari – stundas, nākamie divi – minūtes, pēdējie divi – sekundes), cipari atdalāmi ar kolu (ASCII 58. kods)	X
3.5.	kop_atlaides_nauda	decimal(15,2)	Kopējās reģistrētā darījuma vienā čekā piešķirtās atlaides naudas izteiksmē, ja tādas ir, ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
3.6.	kop_dar_vertiba_nauda	decimal(15,2)	Kopējā vienā čekā reģistrēto visu darījumu (preces, pakalpojuma) vērtība naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
3.7.	kop_dar_PVN_nauda	decimal(15,2)	Kopējā vienā čekā reģistrēto visu darījumu (preces, pakalpojuma) pievienotās vērtības nodokļa summa naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
3.8.	precu_skaits_reizinats	decimal(15,2)	Atveišķā reģistrētā darījumā ietvertu preču (pakalpojumu) skaits, reizināts ar darījuma vērtību naudas izteiksmē (ieskaitot pievienotās vērtības nodokļa likmi naudas izteiksmē), ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – divi cipari (ASCII 44. kods)	X
3.9.	akciz_sub_lauk	decimal(15,2)	Atbilstoši likuma "Par akcīzes nodokli" 18. panta piektās daļas 5. punkta prasībām piešķirtās atlaides naudas izteiksmē, ja tādas ir, ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
3.10.	valuta	Char(3)	Darījuma valūta rakstzīmju formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	X
3.11.	Valuta_1	Char(3)	Papildu darījuma valūta, ja tāda ir, rakstzīmju formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	
3.12.	Valuta_2	Char(3)	Papildu darījuma valūta, ja tāda ir, rakstzīmju formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	

3.13.	apmaksas_kods	integer	Ieprogrammētais samaksas veida kods, ja tāds ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	
3.14.	Grand_total	decimal(15,2)	Darījumu kopsomma naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
4.	Kases_sistema\SHA			
4.1.	ieraksta_nr	integer	Ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
4.2.	ceka_nr	integer	Čeka numurs ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
4.3.	iepriek_ceka_Hash_SHA-1	varchar(50)	Iepriekšējā čeka <i>Hash SHA-1</i> kontrolsumma, burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam	X
4.4.	tekosa_ceka_Hash_SHA-1	varchar(50)	Kārtējā čeka <i>Hash SHA-1</i> kontrolsumma, ko aprēķina no visas čekā (ieskaitot nefiskālos čekus) iekļautās informācijas apjoma (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
4.5.	dar_datums	Date(10)	Reģistrētā darījuma čeka datums ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) GGGG-MM-DD (pirmie četri cipari – gads, nākamie divi – mēnesis, pēdējie divi – diena), cipari atdalāmi ar domuzīmi (ASCII 151. kods)	X
4.6.	dar_laiks	time(8)	Reģistrētā darījuma čeka laiks ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) 00:00:00 (pirmie divi cipari – stundas, nākamie divi – minūtes, pēdējie divi – sekundes), cipari atdalāmi ar kolu (ASCII 58. kods)	X
4.7.	ieraksta_datums	datetime()	Ieraksta izveidošanas datums ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) GGGG-MM-DD (pirmie četri cipari – gads, nākamie divi – mēnesis, pēdējie divi – diena), cipari atdalāmi ar domuzīmi (ASCII 151. kods), laiks ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) 00:00:00 (pirmie divi cipari – stundas, nākamie divi – minūtes, pēdējie divi – sekundes), cipari atdalāmi ar kolu (ASCII 58. kods)	X
5.	Kases_sistema\Z_parskats			
5.1.	ieraksta_nr	integer	Ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
5.2.	parsk_nr	integer	Pārskata numurs ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
5.3.	parsk_datums	Date(10)	Reģistrētā darījuma čeka datums ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) GGGG-MM-DD (pirmie četri cipari – gads, nākamie divi – mēnesis, pēdējie divi – diena), cipari atdalāmi ar domuzīmi (ASCII 151. kods)	X

5.4.	parsk_laiks	time(8)	Reģistrētā darījuma čeka laiks ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) 00:00:00 (pirmie divi cipari – stundas, nākamie divi – minūtes, pēdējie divi – sekundes), cipari atdalāmi ar kolu (ASCII 58. kods)	X
5.5.	Z_atlaides_nauda	decimal(15,2)	Kopējās Z pārskata periodā piešķirtās atlaides naudas izteiksmē, ja tādas ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
5.6.	Z_dar_vertiba_nauda	decimal(15,2)	Z pārskata periodā reģistrēto darījumu (preces, pakalpojuma) kopējā vērtība naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
5.7.	Z_dar_PVN_nauda	decimal(15,2)	Kopējā Z pārskata periodā reģistrēto darījumu (preces, pakalpojuma) pievienotās vērtības nodokļa summa naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
5.8.	Z_ielik_main_nauda	decimal(15,2)	Kopējā Z pārskata periodā ielikta maiņas nauda, kas nav saņemta par veiktajiem darījumiem, bet paredzēta darījumu reģistrēšanas nodrošināšanai, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
5.9.	Z_inkas_nauda	decimal(15,2)	Kopējā Z pārskata periodā inkasētā nauda, kas iemaksāta uzņēmuma kasē vai uzņēmuma kontā kredītiestādē vai nodota inkasentam, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
5.10.	Z_izmaksatas_summas	decimal(15,2)	Kopējā Z pārskata periodā izmaksātā naudas summa, ja tāda ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
5.11.	valuta	Char(3)	Darījuma valūta un valūtas daudzums rakstzīmju un ciparu formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	X
5.12.	Valuta_1	Char(3)	Papildu darījuma valūta un valūtas daudzums, ja tāda ir, rakstzīmju un ciparu formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	

5.13.	Valuta_2	Char(3)	Papildu darījuma valūta un valūtas daudzums, ja tāda ir, rakstzīmju un ciparu formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	
5.14.	Grand_total	decimal(15,2)	Darījumu kopsomma naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
5.15.	iepriek_Z_Hash_SHA-1	varchar(50)	Iepriekšējā Z pārskata <i>Hash SHA-1</i> kontrolsumma (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
5.16.	tekosa_Z_Hash_SHA-1	varchar(50)	Kārtējā Z pārskata <i>Hash SHA-1</i> kontrolsumma, ko aprēķinā no Z pārskata periodā reģistrētajos čekos iekļautās informācijas kopējā apjoma, ieskaitot nefiskālos čekus (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
6.	Kases_sistema\Z_degviela			
6.1.	ieraksta_nr	integer	Ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
6.2.	parsk_nr	integer	Pārskata numurs ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
6.3.	parsk_datums	Date(10)	Reģistrētā darījuma čeka datums ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods) GGGG-MM-DD (pirmie četri cipari – gads, nākamie divi – mēnesis, pēdējie divi – diena), cipari atdalāmi ar domuzīmi (ASCII 151. kods)	X
6.4.	parsk_laiks	time(8)	Reģistrētā darījuma čeka laiks ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods) 00:00:00 (pirmie divi cipari – stundas, nākamie divi – minūtes, pēdējie divi – sekundes), cipari atdalāmi ar kolu (ASCII 58. kods)	X
6.5.	Z_atlaides_nauda	decimal(15,2)	Kopējās Z pārskata periodā piešķirtās atlaides naudas izteiksmē, ja tādas ir, ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
6.6.	Grand_total	decimal(15,2)	Darījumu kopsomma naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	X
6.7.	Z_ielik_main_nauda	decimal(15,2)	Kopējā Z pārskata periodā ielikta maiņas nauda, kas nav saņemta par veiktajiem darījumiem, bet paredzēta darījumu reģistrēšanas nodrošināšanai, ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X

6.8.	Z_inkas_nauda	decimal(15,2)	Kopējā Z pārskata periodā inkasētā nauda, kas iemaksāta uzņēmuma kasē vai uzņēmuma kontā kredītiestādē vai nodota inkasentam, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
6.9.	Z_izmaksatas_summas	decimal(15,2)	Kopējā Z pārskata periodā izmaksātā naudas summa, ja tāda ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
6.10.	valuta	Char(3)	Darījuma valūta rakstzīmju formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	X
6.11.	Valuta_1	Char(3)	Papildu darījuma valūta, ja tāda ir, rakstzīmju formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	
6.12.	Valuta_2	Char(3)	Papildu darījuma valūta, ja tāda ir, rakstzīmju formātā atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, rakstzīmju atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods)	
6.13.	Z_dar_PVN_nauda	decimal(15,2)	Kopējā Z pārskata periodā reģistrēto darījumu (preces, pakalpojuma) pievienotās vērtības nodokļa summa naudas izteiksmē ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
6.14.	akciz_sub_lauk	decimal(15,2)	Atbilstoši likuma "Par akcīzes nodokli" 18. panta piektās daļas 5. punkta prasībām kopējās Z pārskata periodā piešķirtās atlaides naudas izteiksmē, ja tādas ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	
6.15.	atl_litr_sak	decimal(15,2)	Katra degvielas veida atlikums litros Z pārskata perioda sākumā (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
6.16.	deg_kraj_korek	decimal(15,2)	Katra degvielas veida krājumu papildinājums, kā arī jebkuras daudzuma izmaiņas (korekcijas) Z pārskata periodā attiecīgi X pārskata vai Z pārskata izdrukāšanas brīdī (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
6.17.	atl_litr_tek	decimal(15,2)	Katra degvielas veida atlikums litros attiecīgā X pārskata vai Z pārskata izdrukāšanas brīdī (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
6.18.	deg_nauda	decimal(15,2)	Katra pārdotās (izsniegtās) degvielas veida vērtība naudas izteiksmē (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X

6.19.	deg_veid_litr	decimal(15,2)	Katra pārdotās (izsniegtās) degvielas veida daudzums litros pa norēķinu veidiem (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
6.20.	deg_kop_veidu	decimal(15,2)	Katra pārdotās (izsniegtās) degvielas veida reģistrētās samaksas kopsumma naudas izteiksmē par katru norēķinu veidu (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
6.21.	iepriek_Z_Hash_SHA-1	varchar(50)	Iepriekšējā Z pārskata <i>Hash SHA-1</i> kontrolsumma, burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam	X
6.22.	tekosa_Z_Hash_SHA-1	varchar(50)	Kārtējā Z pārskata <i>Hash SHA-1</i> kontrolsumma, ko aprēķina no Z pārskata periodā reģistrētajos čekos iekļautās informācijas kopējā apjoma, ieskaitot nefiskālos čekus (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam)	X
7.	Kases_sistema\kopija			
7.1.	Kop_ieraksta_nr	integer	Z pārskata periodā izsniegto čeku kopiju, ja tādi ir, ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	
7.2.	Anu_ieraksta_nr	integer	Z pārskata periodā izsniegto anulēto čeku, ja tādi ir, ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	
7.3.	Atg_ieraksta_nr	integer	Z pārskata periodā izsniegto atgriezto čeku, ja tādi ir, ieraksta kārtas numurs augošā secībā ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	
7.4.	ceka_nr	integer	Čeka numurs, ja tāds ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem	
7.5.	ieraksta_datums	datetime()	Ieraksta izveidošanas datums, ja tāds ir, ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) GGGG–MM–DD (pirmie četri cipari – gads, nākamie divi – mēnesis, pēdējie divi – diena), cipari atdalāmi ar domuzīmi (ASCII 151. kods), laiks ciparu formātā (ASCII 48.–57. kods) 00:00:00 (pirmie divi cipari – stundas, nākamie divi – minūtes, pēdējie divi – sekundes), cipari atdalāmi ar kolu (ASCII 58. kods)	
8.	Kases_sistema\progr			
8.1.	progr	varchar(250)	Programmatūras nosaukums, izstrādātāja nosaukums un versijas numurs (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, vārdu un ciparu atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods))	X
8.2.	modif	varchar(250)	Modificētās programmatūras izstrādātājs, nosaukums un versijas numurs, ja tādas ir – (burtu un ciparu kombinācija atbilstoši ASCII kodējumam, citus simbolus izmantot aizliegts, vārdu un ciparu atdalītājs ir atstarpe (ASCII 32. kods))	

8.3.	progr_modif_datums	datetime()	Uzstādīšanas vai modificēšanas programmatūras datums ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods) GGGG-MM-DD (pirmie četri cipari – gads, nākamie divi – mēnesis, pēdējie divi – diena), cipari atdalāmi ar domuzīmi (ASCII 151. kods), laiks ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods) 00:00:00 (pirmie divi cipari – stundas, nākamie divi – minūtes, pēdējie divi – sekundes), cipari atdalāmi ar kolu (ASCII 58. kods)	X
9.	Kases_sistema\inkas			
9.1.	ielik_main_nauda	decimal(15,2)	Vienā čekā ieliktais maiņas naudas summa, kas nav saņemta par veiktajiem darījumiem, bet paredzēta darījumu reģistrēšanas nodrošināšanai, ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
9.2.	inkas_nauda	decimal(15,2)	Vienā čekā inkasētās naudas summa, kas iemaksāta uzņēmuma kasē vai uzņēmuma kontā kredītiestādē vai nodota inkasentam, ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	X
9.3.	izmaksatas_summas	decimal(15,2)	Vienā čekā izmaksātās naudas summa, ja tāda ir, ciparu formātā (ASCII 48.-57. kods), nedrīkst izmantot atdalītājus, lai atdalītu ciparu grupas, piemēram, tūkstošus no simtiem un miljonus no tūkstošiem, decimālzīmju skaits aiz komata – ne mazāk kā divi cipari (ASCII 44. kods)	

Finanšu ministrs *Andris Vilks*

Finanšu ministrijas iesniegtajā redakcijā

2.pielikums
Ministru kabineta
2014.gada 11.februāra
noteikumiem Nr.95

Kontroles datu XML shēmas fails

```
<?xml version="1.0" standalone="yes"?>
<xs:schema id="Kontroles_dati" xmlns="" xmlns:xs="http://www.w3.org/2001/XMLSchema">
  <xs:element name="Kontroles_dati">
    <xs:complexType>
      <xs:choice maxOccurs="unbounded">
        <xs:element name="Kases_sistēma_kop">
          <xs:complexType>
            <xs:choice maxOccurs="unbounded" minOccurs="0">
              <xs:element name="Kases_sistēma">
                <xs:complexType>
                  <xs:sequence>
                    <xs:element name="kases_sistemas_Nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
                    <xs:element name="ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
                  </xs:sequence>
                </xs:complexType>
              </xs:element>
            </xs:choice>
          </xs:complexType>
        </xs:element>
        <xs:element name="Kases_sistēmas_ieraksts">
          <xs:complexType>
            <xs:sequence>
              <xs:element name="ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="ceka_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="dar_nosaukums" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="dar_precu_skaits" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="dar_vertiba_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="atlaides_nauda" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="dar_PVN_likme" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="dar_PVN_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="valuta" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="apmaksas_kods" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="akciz_sub_lauk" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="norekinu_veids" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
              <xs:element name="ieraksta_datums" type="xs:dateTime" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
            </xs:sequence>
          </xs:complexType>
        </xs:element>
      </xs:choice>
    </xs:complexType>
  </xs:element>
  <xs:element name="kopa">
    <xs:complexType>
      <xs:sequence>
        <xs:element name="ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
        <xs:element name="ceka_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      </xs:sequence>
    </xs:complexType>
  </xs:element>
</xs:schema>
```

```
<xs:element name="dar_datums" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
<xs:element name="dar_laiks" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
<xs:element name="kop_dar_vertiba_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
<xs:element name="kop_atlaides_nauda" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
<xs:element name="kop_dar_PVN_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
<xs:element name="precu_skaits_reizinats" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
<xs:element name="valuta" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
<xs:element name="valuta_1" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
<xs:element name="valuta_2" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
<xs:element name="apmaksas_kods" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
<xs:element name="Grand_total" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
<xs:element name="akciz_sub_lauk" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
</xs:sequence>
</xs:complexType>
</xs:element>
<xs:element name="SHA">
  <xs:complexType>
    <xs:sequence>
      <xs:element name="ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="ceka_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="dar_datums" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="dar_laiks" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="iepriek_ceka_Hash_SHA-1" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="tekosa_ceka_Hash_SHA-1" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="ieraksta_datums" type="xs:dateTime" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    </xs:sequence>
  </xs:complexType>
</xs:element>
<xs:element name="Z_parskats">
  <xs:complexType>
    <xs:sequence>
      <xs:element name="ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="parsk_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="parsk_datums" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="parsk_laiks" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="z_dar_vertiba_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="z_atlaides_nauda" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="z_dar_PVN_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="valuta" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="valuta_1" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="valuta_2" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="z_ielik_main_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="z_inkas_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="z_izmaksatas_summas" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="iepriek_Z_Hash_SHA-1" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="tekosa_Z_Hash_SHA-1" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="Grand_total" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    </xs:sequence>
  </xs:complexType>
</xs:element>
<xs:element name="Z_degviela">
```

```
<xs:complexType>
  <xs:sequence>
    <xs:element name="ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="parsk_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="parsk_datums" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="parsk_laiks" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="z_atlaides_nauda" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="z_dar_PVN_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="valuta" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="valuta_1" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="valuta_2" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="z_ielik_main_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="z_inkas_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="z_izmaksatas_summas" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="iepriek_Z_Hash_SHA-1" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="tekosa_Z_Hash_SHA-1" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="Grand_total" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="akciz_sub_lauk" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="atl_litr_sak" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="deg_kraj_korek" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="atl_litr_tek" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="deg_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="deg_veid_litr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    <xs:element name="deg_kop_veidu" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
  </xs:sequence>
</xs:complexType>
</xs:element>
<xs:element name="kopija">
  <xs:complexType>
    <xs:sequence>
      <xs:element name="kop_ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="anu_ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="atg_ieraksta_nr" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="ceka_nr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="ieraksta_datums" type="xs:dateTime" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    </xs:sequence>
  </xs:complexType>
</xs:element>
<xs:element name="progr">
  <xs:complexType>
    <xs:sequence>
      <xs:element name="progr" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="modif" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
      <xs:element name="progr_modif_datums" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
    </xs:sequence>
  </xs:complexType>
</xs:element>
<xs:element name="inkas">
  <xs:complexType>
    <xs:sequence>
      <xs:element name="ielik_main_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
```

```
<xs:element name="inkas_nauda" type="xs:string" minOccurs="1" maxOccurs="1" />
<xs:element name="izmaksatas_summas" type="xs:string" minOccurs="0" maxOccurs="1" />
</xs:sequence>
</xs:complexType>
</xs:element>
</xs:choice >
<xs:attribute name="Kases_sistēmas_Nr" use="required" type="xs:string"></xs:attribute>
</xs:complexType >
</xs:element>
</xs:choice>
</xs:complexType>
</xs:element>
</xs:schema>
```

Finanšu ministrs *Andris Vilks*